

Slutrappport Vintercyklist 2017/2018

Ett projekt inom Hållbart resande väst

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Region Halland

Innehåll

Bakgrund	4
Syfte.....	4
Mål Vintercyklist 2017/ 2018	4
Aktivitetsmål.....	4
Resultat.....	4
Beteendemål	5
Resultat.....	5
Effekt mål	5
Resultat.....	5
Målgrupp	5
Aktiviteter.....	6
Aktivitet 1. Projektstart (apr – sep).....	6
Aktivitet 2. Rekrytering av Vintercyklister (sep – nov).....	6
Aktivitet 3. Uppstartsmöten i kommunerna (dec)	6
Aktivitet 4. Vintercykling (1 dec – 31 mar).....	6
Aktivitet 5. Spridning (sep 2017 – mar 2018).....	6
Aktivitet 6. Projektledning (apr 2016 – apr 2017).....	6
Aktivitet 7. Utvärdering.....	6
Resultat.....	6
Antal deltagare:	6
Fördelning mellan kommunerna:.....	7
Rapportering från deltagare.....	7
Svarsfrekvens.....	7
Cyklade kilometer och antalet cykeldagar	8
Klimat effekt	9
Frågor med öppna svar	9
När du inte cyklade, vilken var den vanligaste anledningen?	9
Har du några synpunkter på vinterväghållning eller annat som påverkar din cykling?	9
Utvärdering – deltagare	9
Har du kört omkull under projektperioden?.....	10
Frågor med öppna svar	13
Om du har varit med om en olycka, vad hände?	13
Har du någon annan kommentar eller övrigt medskick kring projektet?	13
Utvärdering projektledare.....	13
Hur upplever du att projektledningen från Hållbart resande väst har fungerat?.....	13

Vad har fungerat bra och mindre bra?.....	14
Hur kan projektledningen förbättras till nästa år?.....	14
Hur har ni genomfört rekrytering av deltagare?.....	14
Framtiden	15
Utvärdering deltagare 2016/ 2017 – 1 år senare.....	15
Hur många dagar i veckan har du under vintern 2016 – 2017 i genomsnitt cyklat?	15
Avslutningsvis.....	17
Kontakt	17

Bakgrund

Under hösten och vintern 2017 – 2018 drev Västra Götalandsregionens och Region Hallands kompetens- och projektplattformen Hållbart resande väst (HRV) tillsammans med Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) projektet Vintercyklist för kommuner i Västra Götaland och Halland. Syftet med projektet var att öka andelen cyklister som använder cykeln som transportmedel även under vinterhalvåret, istället för att övergå till bil eller kollektivtrafik. Projektet har drivits i två tidigare omgångar.

Genom projektet kunde HRV erbjuda kommuner ett färdigt koncept av planering, kommunikationsmaterial och upphandling av dubbdäck samt byte till dessa. HRV bjöd dessutom på reflexvästar med projektets logotyp samt en rabatt på 300 kr/ cyklist. 9 deltagande kommuner rekryterade sedan själva deltagare från allmänheten. Som motprestation åtog sig de deltagande vintercyklisterna att cykla minst 3 dagar i veckan under månaderna december, januari, februari och mars. Deltagarna har varannan vecka svarat på frågor som rör vintercykling via ett webbformulär.

Det totala antalet cyklister var 896. 269 av deltagarna utgjordes av anställda inom Västra Götalandsregionen och presenteras i en separat rapport. Denna slutrapport redogör för de resterande 627 deltagare som rekryterats via deltagande kommuner.

Med hjälp av en film som togs fram under projektperioden 2015 – 2016 kunde projektets syfte och mål på ett enkelt sätt spridas. Utöver filmen finns även en illustration fram som spridits via kommunernas hemsidor och HRVs kanaler på sociala medier. Illustrationen och annat marknadsföringsmaterial kommer att användas även under kommande projektperioder.

I denna rapport finns även en uppföljning av förra årets projektdeltagare, för att undersöka projektets långvariga effekter. En sådan utvärdering görs även nästa år med detta årets deltagare.

Projektet är tänkt att vara återkommande och arbetet pågår inför projektperioden 2018 - 2019.

Syfte

Syftet med projektet var att öka andelen cyklister som använder cykel även under vinterhalvåret, vilket kan bidra till mer hållbara persontransportmönster i Västra Götalands län och Hallands län. Utöver det syftade projektet till att samla in synpunkter på vinterväghållning för att ge deltagande kommuner underlag till förbättringsåtgärder. Genom att HRV erbjuder ett färdigt koncept och stöd i projektarbetet kan kommuner som annars inte anser sig ha tillräckliga personella resurser delta i projektet.

Mål Vintercyklist 2017/ 2018

Aktivitetsmål

- 12 kommuner ska delta i projektet
- I genomsnitt 20 cyklister i varje kommun, totalt ett antal om 240 deltagare
- Lokalmedia för varje kommun uppmärksammar projektet
- Varje Vintercyklist åtar sig att cykla minst tre dagar i veckan och rapporterar detta

Resultat

- 9 kommuner deltog i projektet
- I genomsnitt 69,7 cyklister per kommun, totalt 627 deltagare
- Lokalmedia samt delregionala radiokanaler har uppmärksammat projektet

- Det genomsnittliga antalet cykeldagar/ vecka var 3,1. Se avsnitt *Resultat, Rapportering från deltagare* för detaljer.

Beteendemål

- 60 % av Vintercyklisterna upplever att vinterväghållningen är välfungerande
- Inga cykelrelaterade olyckor
- 15 medieinslag görs om projektet i lokal, regional och nationell media

Resultat

- 66 % angav att vinterväghållningen var bra eller mycket bra
- 5 personer angav att de hade varit med om en olycka och därefter behövt uppsöka sjukvård. (ca 1,5% av de 341 svarande)
- 6 sparade artiklar finns hos GR tillsammans med ett pressmeddelande och två radioinslag

Effektmål

Projektet ska leda till att:

- 80 % av Vintercyklisterna ett år efter deltagande cyklar ungefär lika mycket som de gjorde under projektet

Och på lång sikt till att:

- Minska klimatpåverkan genom att allt fler invånare i deltagande kommuner utvecklar mer hållbara resmönster

Resultat

- 63% av vintercyklisterna från projektperioden 2016 – 2017 anger att de cyklat i snitt 3 eller fler dagar i veckan under vinter 2017 - 2018. (145 svarande, av totalt 246 deltagare). Det genomsnittliga antalet cykeldagar för gruppen var 2,9 dagar/ v.

Målgrupp

Projektet har två primära målgrupper och en sekundär:

Primär målgrupp:

- **Kommuner i Västra Götaland och Halland.** Kommunerna har en avgörande roll i projektet i form av lokala projektledare och marknadsförare av projektet gentemot invånare och lokalmedia.
- **Invånare i de deltagande kommunerna.** Invånarna, som under projektet blir Vintercyklisters, är de som genomför en beteendeförändring och slutligen bidrar till att projektets mål och syfte uppnås.

Sekundär målgrupp

- **Media.** För att öka medvetenheten om projektet hos kommunerna, inspirera till beteendeförändring hos allmänheten och visa på projektets nytta är medial uppmärksamhet viktig. Beslutsfattare i kommuner och på arbetsplatser tar också intryck av media och positiv bevakning kan leda till att fler kommuner och arbetsplatser anmäler sig till projektet framöver.

Aktiviteter

Projektet har varit uppdelat i följande aktiviteter:

Aktivitet 1. Projektstart (apr – sep)

Rekrytering av kommuner. Utskick av informations- och marknadsföringsmaterial till kommuner. Startmötet för kommunala projektledare hölls i slutet av augusti. Lokalmedia informerades av kommunprojektledarna samt via pressmeddelande från Västra Götalandsregionen. Upphandling av däckbyte och startpaket påbörjades även under denna period.

Aktivitet 2. Rekrytering av Vintercyklister (sep – nov)

Kommunerna marknadsförde projektet lokalt och rekryterade vintercyklister. I urvalet eftersträvade många en jämn könsfördelning, spridning i ålder och engagemang baserat på motiveringarna deltagarna lämnade.

Aktivitet 3. Uppstartsmöten i kommunerna (dec)

Varje kommun ansvarade för att arrangera ett eventuellt uppstartsmöte. Då den mobila cykelservicen inte besökte alla deltagande kommuner var det för vissa inte lika intressant att samordna en gemensam träff.

Aktivitet 4. Vintercykling (1 dec – 31 mar)

Vintercyklisterna uppmanades att cykla minst tre dagar i veckan och rapporterade varannan vecka via ett webbformulär om upplevelsen, samt vinterväghållningen. De kommunala projektledarna ansvarade för att skicka ut länk till vintercyklisterna samt hantera inkomna synpunkter.

Aktivitet 5. Spridning (sep 2017 – mar 2018)

Projektet har uppmärksammats ett flertal gånger i media, artiklar och radiointervjuer som finns sparade hos GR.

Aktivitet 6. Projektledning (apr 2016 – apr 2017)

Projektledningen pågick löpande under projektet. Aktiviteten omfattade administration, kommunikationsarbete, problemlösning, framtagning av material vid behov, rapportering samt framtagande av nästa års projekt- och kommunikationsplan.

Aktivitet 7. Utvärdering

Utvärdering av projektets uppställda mål sker efter projektavslut. Information från deltagande cyklister, förra årets deltagare samt kommunala projektledare finns sammanställd och redovisad i denna rapport.

Resultat

Statistiken som redogörs nedan bygger på självrapporterad statistik med en svarsfrekvens om 74,5%. Självrapporter tenderar att vara något överdrivet positiva. Den del av deltagarna som gör sig besväret att svara på enkäter kan dessutom vara något mer engagerade. Å andra sidan kan detta tänkas kompenseras av bortfallet av inlämnade enkäter.

Antal deltagare:

3714 intresseanmälningar gjordes till kommunerna. Av dem valdes 627 deltagare ut till projektet.

Fördelning mellan kommunerna:

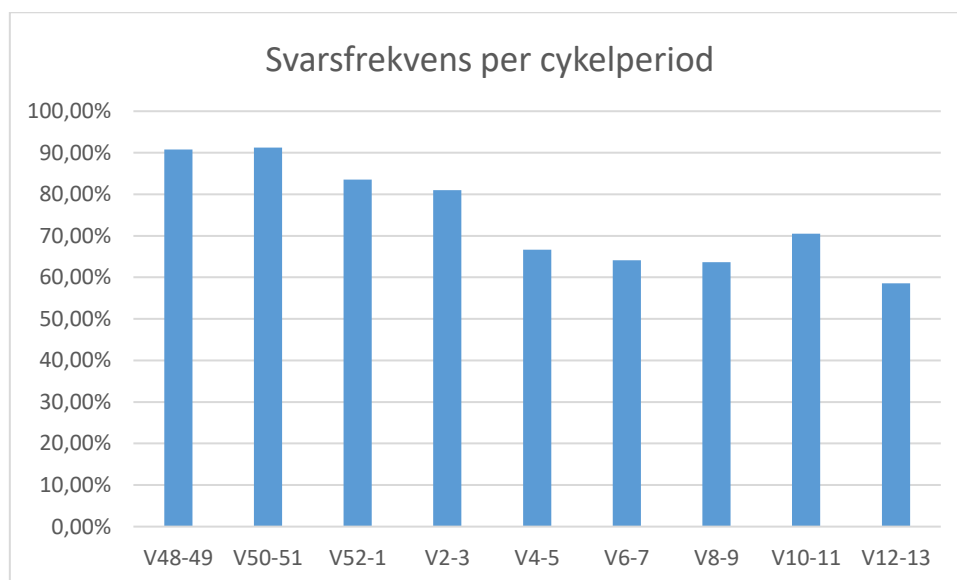
Kommun	Antal ansökningar	Antal deltagare
<i>Borås</i>	230	35
<i>Mölnadal</i>	305	50
<i>Lerum</i>	37	25
<i>Göteborg</i>	2628	300
<i>Kungsbacka</i>	117	25
<i>Vänersborg</i>	103	97
<i>Lidköping</i>	154	30
<i>Varberg</i>	70	40
<i>Falkenberg</i>	70	25
<i>Totalt</i>	3714	627

Rapportering från deltagare

Under projektets gång har 9 rapporteringstillfällen om 2 veckor vardera gjorts. I rapporteringsformulären har deltagarna berättat om sina cykelvanor och svarat på andra frågor relaterade till projektet.

Svarsfrekvens

För att få en rättvis bild av rapporteringarna är det viktigt att ta hänsyn till svarsfrekvensen. Antal cyklade kilometer, antal dagar och minskade klimatutsläpp är endast baserat på de inkomna svaren. Nedan redovisas deltagarnas svarsfrekvens för rapporteringsperioderna.

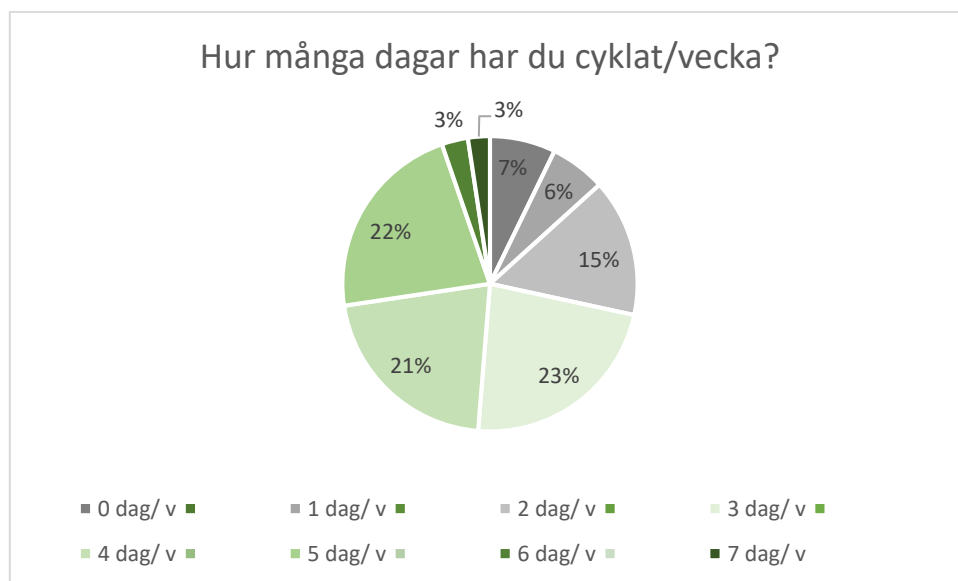

Den genomsnittliga svarsfrekvensen för hela projektet var 74,5 %. Den stora minskningen av antalet svarande mellan perioderna V2-3 och V4-5 kan förklaras av att enkäten slutade skickas ut från en av kommunerna vid denna period.

Cyklade kilometer och antalet cykeldagar

Den totala cyklade sträckan uppgår till 299 836 km. Det genomsnittliga antalet cykeldagar var totalt sett 3,1. Se tabell för detaljer.

Kommun	Cyklade km	Genomsnitt km/ person	Genomsnitt cykeldagar/ v
<i>Borås</i>	15 908	454,5	3
<i>Falkenberg</i>	12 543	501,7	3,15
<i>Göteborg</i>	147 826	492,8	3,15
<i>Kungsbacka</i>	13 673	546,9	2,8
<i>Lerum</i>	11 246	449,8	2,85
<i>Lidköping</i>	14 623	487,4	3,4
<i>Mölnadal</i>	30 700	614,0	2,7
<i>Varberg</i>	19 474	486,9	3,75
<i>Vänersborg</i>	33 843	348,9	3,45
<i>Totalt</i>	299 836	487	3,1

72% av deltagarna har klarat det uppställda målet om 3 dagars cykling/vecka.

Klimateffekt

Naturvårdsverkets schablonvärde¹ för att beräkna biltrafikens klimatpåverkan är 0,16 kg/ km. Tillsammans har deltagarna under projektperioden cyklat totalt 299 836 km, eller i genomsnitt 487 km per person. Om man antar att deltagarna har bytt bilen mot cykeln innebär det en besparing om 76,5 kg koldioxidutsläpp per deltagare.

Frågor med öppna svar

En sammanställning av återkommande kommentarer.

När du inte cyklade, vilken var den vanligaste anledningen?

Ledighet.

Sjukdom.

Dåligt väder.

Arbete hemifrån.

Ärende efter arbetet.

Tjänsteresa.

Har du några synpunkter på vinterväghållning eller annat som påverkar din cykling?

Snön på vissa större vägar inne i stan plogas upp på själva cykeldelen.

För mycket grus.

Dags att sopa bort gruset.

Bristande belysning på cykelvägarna.

Det skulle vara bra om det målas streck för att skilja fotgängare och cyklar på den nya gång- och cykelbanan.

Inte plogat på morgonen.

Efter omständigheterna – helt ok.

Utvärdering – deltagare

Efter hela cykelperiodens avslut har deltagarna besvarat en enkät som utvärderar projektet i sin helhet. 341 av projektets 627 deltagare besvarade enkäten, vilket innebär en svarsfrekvens på 54%. Nedan visas resultaten av de inkomna svaren.

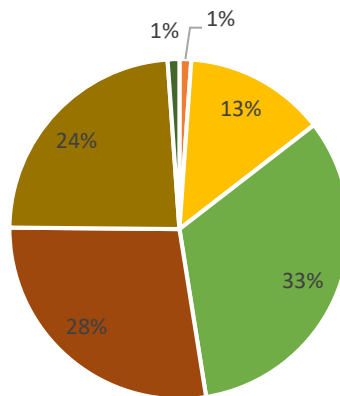
---

¹ <https://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/miljoledning/rev-emissionsfaktorer-for-koldioxidutslapp-o-metadata.pdf> (Personbil generell)

Har du kört omkull under projektperioden?

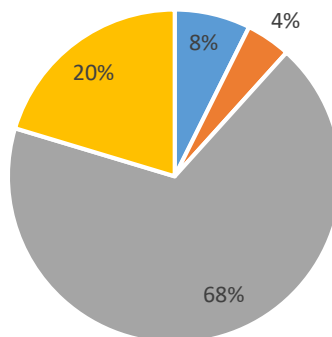
Ja (2,5%), Nej (97,5%). 1,5% har behövt uppsöka sjukvård till följd av olyckan.

Hur hörde du talas om projektet?

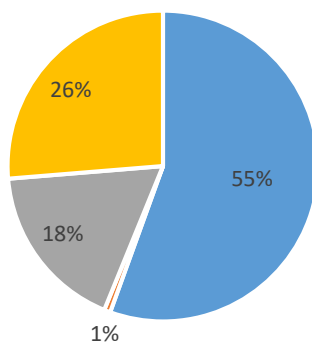
- Via informatör
- Lokaltidning, radio
- Sociala medier
- Via bekant eller kollega
- Kommunens hemsida
- Annat

När du inte cyklade, vilket var då ditt huvudsakliga färdssätt?

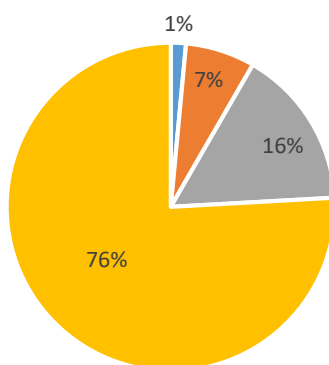
- Bil ihop med andra
- Kollektivtrafik
- Själv i bil
- Till fots

Vad tycker du om vinterväghållningen för cyklister generellt?

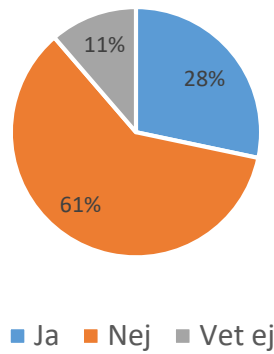
■ Bra ■ Dålig ■ Mkt bra ■ Varken bra eller dålig

Hur troligt är det att du kommer cykla nästa vinter?

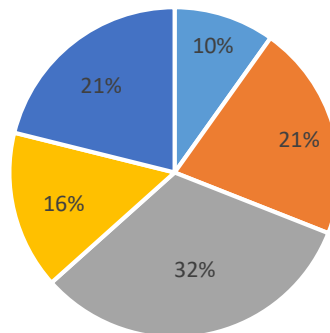

■ Ej troligt ■ Ganska troligt ■ Troligt ■ Mkt troligt

Har någon annan i din bekantskapskrets eller familj följt ditt exempel och börjat vintercykla?

Har vintercyklandet påverkat din hälsa i positiv riktning?

- Ja, jag har varit mindre sjuk än vanligt
- Ja, jag känner mig mindre stressad när jag har cyklat
- Ja, jag känner mig piggare
- Ja, jag upplever att jag mår bättre
- Nej

Frågor med öppna svar

Om du har varit med om en olycka, vad hände?

Läckage ur rör vid bygget där gamla svt-huset låg. Cykelvägen var fin och torr, men vid läckaget var det isgata som inga cyklister såg. Flera ramlade. Jag han precis stanna.

Ingen olycka men några gånger har det varit väldigt halt och jag fått leda cykel

En annan cyklist körde in i mej när jag inte visade tecken när jag skulle svänga. Jag visar nu alltid tecken.

Jag halkade på löst vintergrus i en sväng på cykelvägen.

Jag körde på en fotgängare som gick ut på cykelbanan utan att se sig för

Har du någon annan kommentar eller övrigt medskick kring projektet?

Att byta till och från dubbdäck är avgörande! Görs det är det bara att cykla. Annars är det jobbigt.

Projektet har lett till att jag lite känt mig "tvungen" att cykla, vilket jag ser som positivt. Så det har blivit rejält många mil cykel under vintern :-D

Cyklister prioriteras generellt sett inte i trafiken. Vi får cykla omvägar runt bilarna och när det snöar får vi ofta cykla på knaggliga och dåligt plogade vägar.

Jättebra! med vinterdäck på cykeln så vågar jag cykla också vintertid, tack!

Gör om samma procedur under ett par år till så ryktet går. Sprider sig fortare då.

Jag cyklar både i Göteborgs kommun och Mölndals kommun och tycker generellt att vinterväghållningen av cykelbanorna sköts bättre i Mölndals kommun än Göteborgs kommun. Jag upplever att snön på cykelbanorna i Mölndals kommun blir bortröjd snabbare. Jag har vid några tillfällen under testperioden inte kunnat ta cykeln p.g.a. dåliga cykelbanor, då främst för att snö och slask frusit till. Önskvärt är såklart att snö och slask kan röjas bort innan det fryser på.

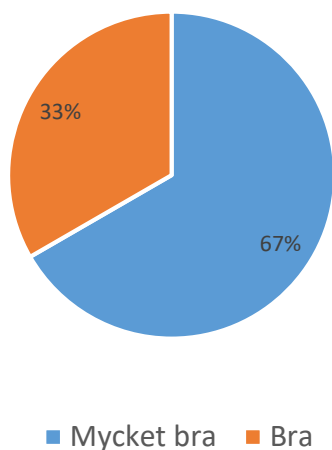
Utvärdering projektledare

Efter den genomförda projektperioden ombads de kommunala projektledarna att fylla i en utvärderingsenkät. 6 av projektets 9 projektledare besvarade enkäten vilket innebär en svarsfrekvens om 67%. Nedan redovisas deras svar.

Hur upplever du att projektledningen från Hållbart resande väst har fungerat?

Frågan avser information/kommunikation inför och under projektet, stöttning i genomförandet och upphandling.

Hur upplever du att projektledningen från hållbart resande väst har fungerat?

Vad har fungerat bra och mindre bra?

Jag har känt mig ganska självgående men den kontakt jag har haft så har det fungerat bra.

Snabba och hjälpsamma svar

Hur kan projektledningen förbättras till nästa år?

Kanske en gemensam upphandling för "uppmuntranspaketet" som gäller samtliga deltagande kommuner? Dvs det som kommunerna delar ut till sina deltagare förutom vinterdäcken. Första året hade vi en gemensam upphandling för vantar, buffar, belysning m.m.

Det har fungerat bra så jag har inget förslag på förbättring.

Tycker att den varit bra!

Hur har ni genomfört rekrytering av deltagare?

Artikel i lokaltidning, info kommunens hemsida, info kommunens FB och Instagram.

I huvudsak information på hemsidan och Facebook. Affischer har satts upp på i cykelgaraget och på stadsbiblioteket.

Annonsering på kommunens hemsida och facebook.

Vi annonserade endast via Facebook under två veckor och hade information på stadens hemsida.

Kommunens facebookside

Vi fick bra tackning i media och i sociala media. Sen valde vi att lotta fram deltagare, vilket vi är mycket nöjda med eftersom det underlättade när en kommuninnevånare ifrågasatte hur vi valt ut deltagarna. Vi är mycket nöjda med att vi valde att upphandla däck lokalt.

Framtiden

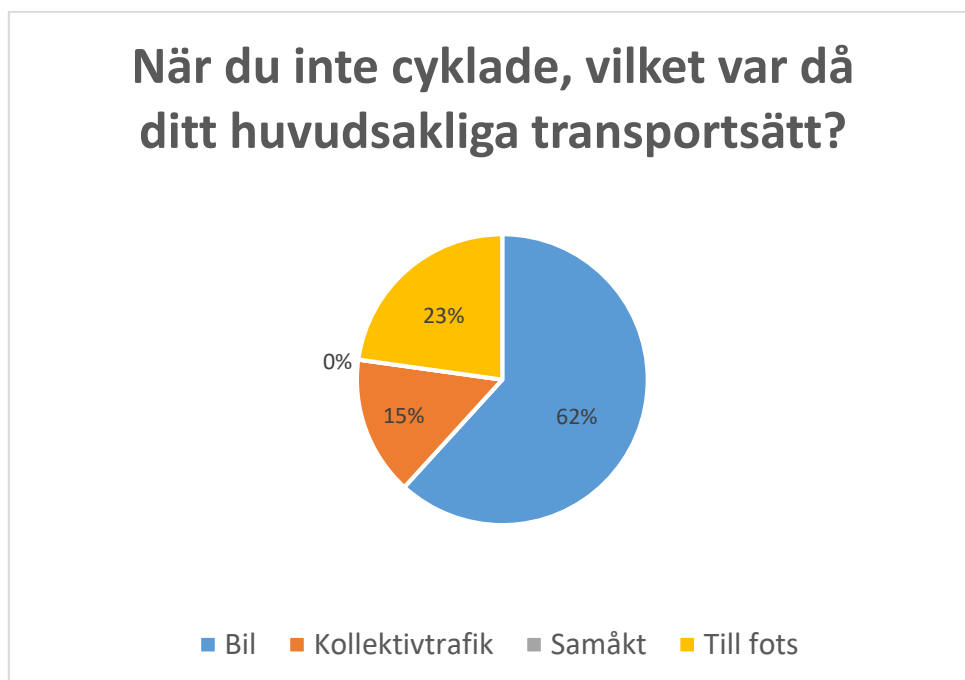
Hälften av de kommunala projektledarna säger att de vill vara med nästa år igen, hälften svarar att de kanske vill vara med.

Utvärdering deltagare 2016/ 2017 – 1 år senare

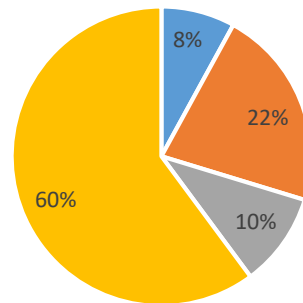
Som en del av projektet skickas även en utvärdering ut till deltagarna ett år senare. Av de 246 cyklister som deltog i projektet 2016 – 2017 svarade 145 personer på enkäten, dvs 59%. Nedan redovisas deras svar.

Hur många dagar i veckan har du under vintern 2016 – 2017 i genomsnitt cyklat?

63% av vintercyklisterna från projektperioden 2016 – 2017 anger att de cyklat i snitt 3 eller fler dagar i veckan under vintern 2017-2018. Snittet ligger på 2,9 cykeldagar/ vecka.

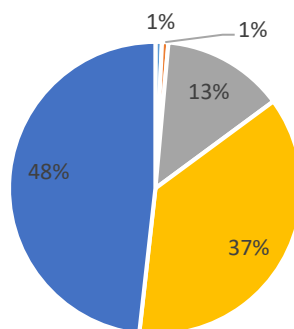

Har familjemedlemmar eller vänner också vintercyklat till följd av ditt deltagande i projektet?

■ Ja, flera stycken!   ■ Ja, högst troligt
■ Kanske   ■ Nej, inte vad jag vet

Upplever du att du känner dig piggare när du cyklar ofta?

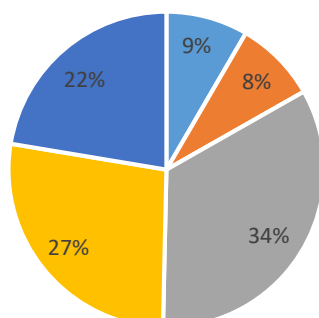

■ 1   ■ 2   ■ 3   ■ 4   ■ 5

5= mycket, 1 = lite.

Upplever du att det känns lättare att cykla under vintertid efter att du deltog i projektet?

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■

5= mycket, 1 = lite.

Avslutningsvis

Sammanfattningsvis har projektet uppnått stora delar av de uppsatta målen inom ramarna för projekt- och kommunikationsplanen. Svarefrekvensen för rapporteringarna har överlag varit bra, trots den sjunkande trenden i takt med projektets gång. Man kan framledes arbeta med att kontrollera att svaren kommer in från kommunerna i ett jämnt flöde, för att undvika stora tapp. Precis som föregående år är det intressant att lite mer än en fjärdedel har svarat att någon i deras bekantskapskrets eller familj har börjat vintercykla. Det är också glädjande att många besvarar hälsofrågorna med positiva svar och att 92% av de svarande anger att det är troligt eller mycket troligt att de kommer cykla även nästa vinter.

Återkopplingen från de kommunala projektledarna är i huvudsak positiv, vi tar med inkomna synpunkter inför planeringen av nästa omgång.

Kontakt

william.schotte@vgregion.se